

O analiză la „Istoria Politică a Literaturii Române Postbelice”

a lui Petre Anghel

Comparat cu monumentalul volum Istoria Literaturii Române 1940-2000 a lui [Alex Ștefănescu](#), volumul lui [Petre Anghel](#)

nu apare atât de amplu. Dar pentru că abordează literatura română din cu totul alt unghi decât cel abordat de faimosul critic și istoric literar - Istoria Politică a Literaturii Române Postbelice a lui Petre Anghel este de referință pentru cititorul interesat de ce anume s-a petrecut în culisele și pe coridoarele tenebroase ale luărilor de decizii cu privire la literatură, volume, scriitori, edituri, pe vremea dictaturii comuniste - și care au fost victimele, multe neștiute de critici și de public, ale acesteia.

Dacă Alex Ștefănescu se ocupă eminent de partea literară și face referințele necesare și pertinente la politic, în măsura în care acesta a afectat opera unui scriitor, Petre Anghel subliniază în mod special influența politică, și implicarea politică (mai mult, mai puțin, sau în rare cazuri de loc) a scriitorilor, editurilor, și politicienilor, a securității - elemente care se încrucișează într-un dans de multe ori diabolic, uneori ilar, rareori benefic - și care-și lasă amprenta în mod direct pe fielele tipărite, sau uneori interzise, ale volumelor aparute, ori modificate înainte de apariție, ori moarte din fașă.

Nu vreau ca cineva să creadă că aș compara aceste volume, fiindcă ele, deși se intersectează în anumite puncte cheie, nu pot fi în competiție. Iar Petre Anghel nu a intenționat în nici un caz să abordeze prea departe câmpul vast și arat adânc, cu atâta succes, de către Alex Ștefănescu. Menționându-le juxtapozițional, doresc doar să contextualizez mai bine opera lui Petre Anghel pentru un eventual cititor. Cele două volume au premise și abordări diferite, dar mai ales unghuri diferite - deși nu opuse, ci de multe ori complementare. Oricum, credincios strategiei lui, Alex Ștefănescu nu se pierde prea departe de literatură, nu alunecă aiurea înspre culisele de multe ori sordide ale politicului din acea perioadă – asta pe deoparte. Iar pe de altă parte Petre Anghel se preocupă de literatură și alege scriitori pe care-i analizează, cu precădere

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Monday, 12 February 2018 10:17

În măsura în care intervine politicul – și din punctul de vedere al politicului - aceasta fiind de la început intenția declarată a Istoriei Politice a Literaturii Române Postbelice. Deci fiecare în felul lui rămâne credincios intenției declarate de la început. Spre exemplu Petre Anghel discută despre unii scriitori, poate necunoscuți criticilor și publicului larg (și a fost acuzat de acest lucru de către unii critici mai neatenți, sau dogmatici, sau pur și simplu snobi - iar numărul acestora din urmă este legiune). Dar el argumentează, pertinent zic eu, că acești necunoscuți merită o analiză mai atentă – că ei ar fi fost la fel de faimoși precum alte nume celebre, dacă nu s-ar fi pomenit (pentru un motiv sau altul) sub tirul necruțător al politicului și instrumentelor de stat de la acea vreme, al agenților acestora plătiți sau voluntari slugarnici - care le-au tăiat multor talente șansa de a fi publicați de editurile respectabile de atunci. Acești scriitori au pierdut astfel șansa de a a-și lăsa amprenta asupra literaturii române, după cum ar fi meritat. Un exemplu care-mi vine în minte este Florin Lăiu - dar mai sunt multe altele. În acest context, Petre Anghel face un lucru extraordinar, după opinia mea Cei ce l-au criticat ar trebui ca mai întâi să citească operele unui Lăiu și altora menționați, și abia apoi să apese pe tastele calculatorului ca să-l condamne sau să-l laude pe Petre Anghel. Revenind la cele două volume, citindu-le, este ca și cum ai merge pe aceeași cărare, dar lumina aruncă altfel de umbre, subliniind pentru trecător aspecte diferite, dependente de pagina și volumul pe care-l ai în mână în momentul respectiv.
